

EGY SZOVJET FESTMÉNY

Festő: *Bodó Béla*Forrás: *határkép*

1948. X. 18.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. fűz.)

(Oldal)

Idő: *"1948"*

Személy:

Helyszám:

A szovjet festőművészek kiállításán képtől képig sodor magával a tömeg. Van úgy néha, hogy az előttem állók feje félig eltakarja a festményt; valósággal sorba kell állni, míg teljes egészében és szépségével szemem elé tárul a kép. Vajjon mi az oka, hogy egy tárlatnak, akár hétköznap, akár vasárnap ilyen seregestől akad szemlélője? „A kérdés titka az, — írja éppen a magyar kiállítással kapcsolatban *Jakovljev*, az egyik kiállító szovjet művész — hogy az impresszionizmus követői az élményt értékelik — *de csak a pillanatnyit, a jelületest* — mi azonban mikor az élményt értékeljük, arra törekszünk, hogy a jelenségek lényegét minél mélyebben, lelkesebben és elgondolkoztatóbban adjuk vissza. Ez akaratlanul is felhívja a gondolkozó néző figyelmét, megtanítja arra, hogy ne csak rápillantson a képre, hanem nézze, minden csillogásával és kidolgozottságának befejezettségével.”

A sok szépséges kép között folyton visszatérek egy vászonhoz, amelyet *Brodzskij* festett. A kép címe: *Tüntetés* s kiállítás után az állami Tretyakov-képtár moszkvai termeinek egyik díszé. A nagyméretű festmény egy leningrádi felvonulást ábrázol; piros zászlók alatt, piros transzparenssekkel vonul fel rajta a nép. Lenyűgöző látvány. Olyan valóban, mintha a kép arany rájmája valami nagy, nagy ablak lenne és most a festő kitérta

volna számunkra, hogy lássuk, nézzük, boldog büszkeséggel és növekvő lelkesedéssel a győzedelmes forradalom hatalmát. Mi van a képen? Munkások mennek sűrű sorokban, a menet vége beláthatatlan és a zászlók és transzparenszek piros színe ragyog fellettük. Mennek előre — ezrek, tízezrek, százezrek, milliók — s ahogy az aranyráma ablakából nézi az ember a monumentális festményt — szinte érzem, hogy szakadatlanul tart a felvonulás, zászlókat követik a zászlók, tömeget a tömegek, előre, előre, a forradalomért, a szocializmusért, a világ minden népének felszabadításáért...

Vonulnak a képen, mint ahogy vonultak a valóságban, végtelen nagy menetben, szinte hallani egyre közelebről a lépések százezerszer megismétlődő zaját, eget, földet rázó éljénzésüket, amely a nagy *Sztálin* felé száll, jelszavaikat, amelyeket azóta megvalósított a szovjet nép... Nézd a képet és azt látod, hogy elhaladtak már előtted megszámlálhatatlan sokaságban és a derékhad mégis még előtted van s mögöttük még egyszer annyian haladnak, izzó lelkesedéssel, tettekre készen, feltartóztatlanul... Nem, nincs a világnak az az elvetemült rabszolgatartója, megátalkodott imperialistája, kémje, bitangja, amely gátat vehetne ennek a felvonulásnak, a *munkásosztály, a nép lebirhatatlan erejének*. Ennek az erőnek győzni kell, mint ahogy győzött a nagy Szovjetbirodalomban, a megszábadított Kínában, a mi országunk-

ban, s mindenütt, ahol *ilyen menet viszi előre a vörös zászlókat*, ahogy ezen a festményen lobognak...

A kép előterében egy kisfiú mászik fel a széles út ívlámpájának oszlopára, hogy lássa a csodálatos menetet, ma már nyilván — *Brodzskij* 1934-ben festette képét — mint büszke komszomolec, ő is vonul a menetben, ha a diadalmas május elsejét ünneplik, vagy a Nagy Októberi Forradalom napját. 1934 — hogy megnőtt azóta ez a menet. Nézd csak meg jól a képet, most már mi is ott haladunk izzó lelkesedéssel, zászlóink és transzparenszeink alatt, nyomukban és példájuk nyomán. Rajta a képen a mi májusi vonulásunk is, tettere készsége, te, ő, én, ott vagyunk a tömött sorokban és zengve száll eljénünk...

Ott vagyunk mi is a képen, a földgolyó minden dolgozójával és a szomszédságban *Geraszimov* vásznáról *Sztálin* deris szerete néz reánk, melegséget sugárzó tekintetével, *miképp a valóságban*...

Nézd a képet: így mentek feltartóztatlanul a böles vezér vezérletével és nézd a többi képet, íme ezek mind úgy születhettek, hogy piros zászlókkal, transzparenssekkel, a Párttal, *Sztálin*nal vonult fel a munkásosztály. Igen, ezért festhették meg a boldog kolhozparasztokat, „*A föld urait*”, az örömtől ragyogó *családi kört*, a zsákmánnyal gazdagon megrakott *vadászokat*, akik csak kancsukával hajtott hajtók lehettek az urak vadászatain, míg a nagy menet el nem indult.

Nézd a többi képek optimizmusát, művészi tökélyét, valóságos színeit is, azért születhettek meg, mert — mint *Brodzskij* képén — a milliók így indultak el és mennek előre a még szebb, a még jobb jövőért, nem csak a magukéért, de a miénkért is. Tudd meg, hogy így mentek akkor is, feltartóztatlanul, amikor az imperialisták terrorserge, a fasizmus reakjuk tört. És így érték el hozzánk is, felszabadításunkra és így indulhattunk mi is utánuk — előre!

Minél tovább nézed a képet, annál többet tudatsz meg belőle. A művészet szaknyelvén ezt nevezik *szocialista realizmusnak*. Íme a kiállításnak csak ez az egy festménye is mennyi mindenről beszélt nekünk és legfőképp arról, hogy hol a mi helyünk. Ott, igen, ahol a zászlók lobognak, ott, ahol ez a menet megy és most velünk együtt és más népekkel tüntet erejével a békéért. A festmény aranyrájmája óriási ablakot nyit a világra. Tekints rá büszkén és boldogan: mennyien vagyunk, akiket a Szovjetunió vezet, *érezheted a képen is erőnkét!*

Bodó Béla